

Menetközben

(A könyvtáraknak a választások sikerét előkészítő munkájáról csak menetközben számolhatunk be, mert a választás napja és A KÖNYVTAROS megjelenése egybeesik. Itt közölt cikkeink és a következő számban megjelenő közleményeink a könyvtárak választási agitációs munkájáról nem csupán beszámolók, hanem a jövőben, más alkalommal is felhasználható módszerek és tapasztalatok ismertetései.)

EGY KÖNYVTÁR VÁLASZTÁSI MUNKÁJÁRÓL

Kulturmunkásaink minden területen kiveszik részüket a választást előkészítő munkából. Különösen a könyvtárosokról mondhatjuk el ezt, akik nagy szeretettel, gondossággal készülnek elő a választásokat, így a IV. kerületi tanács Szabó Ervin Könyvtárának 28-as fiókjának dolgozói is.

Még be sem lép a könyvtárlátogató, csak kívülről szemléli meg a könyvtárat és máris szembetűnik a választási dekoráció. A könyvtár valamennyi ablakába jókora falitáblát függesztettek. Minden táblán egy-egy üzem számol be az eredményeiről és arról, hogy mit adott neki az ötéves terv. A Duclos-bányagépgyár falitábláján például az ebédeltetési akció növekedése szerepel a többi között: 1950-ben 500 fő kapott magyszerű olós ebédet, ma 1200 ember étkezik az üzemi konyhán. Ez a szám nemcsak a konyha, de az üzem kapacitásának emelkedését is mutatja. A Duna-cipőgyár bőcsödéjében 1951-ben 122 férőhely volt, most 199 gyerek járszadozik egész nap, amíg szüleik dolgoznak. Sorra ad számot Újpest minden nagyobb üzeme arról, hogy mit jelent neki a dolgozó nép állama, miért kell szavazatával hitet tenni a Népfront mellett.

Bent a könyvtárban még színesebb, gazdagabb a szemléltető propaganda. A könyvtár dolgozói »Választás egykor és most« címmel falijútságot készítettek. Levéltári kutatások, régi könyvek szorgalmas böngészésének eredménye az a néhány történet és adat, amit felsorol a falijútság. Szám szerint szerepel például, hogy hány koronát fektetett az imperializmust támogató hadikölcsönbe az újpesti városháza az árvák pénzéből, a népjóléti intézményekre fordítandó cse-

kélyke összegből, a nyugdíjalapból. Az egyik cikk elmondja, hogyan lett képviselő báró Wolfner Tivadár gyáros 1896. október 28-án. Tíz állatalan színeszt szerződtek, akik különböző kosztümökben, paródiákban egész nap szavaztak az újpésteiek helyett. A szavazati jogok valódi tulajdonosait aztán azzal dobták ki a csendőrök: »Te már szavaztál, te bűdös proli!« Az idősebbek közül sokan ismerik ezt a történetet, néhányan emlékeznek is az esetre, de azért nem árt most újra az újpésteiek emlékezetébe idézni, hogyan folytak a régi választások, kik »képviseltek« azelőtt az újpesti munkásokat.

A könyvtár kiállítását rendezett a népnevelők számára. Jókora üvegszekrényben csoportosították az Alkotmányról, az ötéves tervről, a béketábor erejéről, a gyermekekről, az imperialisták mesterkedéseiről szóló műveket. Ilyen népnevelő kézikönyvtárat még négy helyen állítottak fel a kerületben. Ezenkívül cikkgyűjtemény: bocsátanak a népnevelők rendelkezésére. A választással kapcsolatos újságcikkekről katalógust készítettek, ezt folyamatosan csinálják a választásokig. Nagy segítség a népnevelőknek. Ha a képviselőjelöltekéről, a választás adminisztratív részéről, vagy alkármiről anyagot szeretnének kikeresni a katalógusban, melyik újság melyik számában jelent meg és elkéri a könyvtárosoktól.

A könyvtár rendszeresen tart ankétokat azokból a művekből, amelyek a régi vagy a mostani választásokkal foglalkoznak. Előtte hangfelmérésort adnak, amit igen szeretnek a könyvtárlátogatók. Most olvasóértekezletet is tervez a könyvtár. A 28-as fiók olvasói előtt fog beszámolni a könyvtár fejlődéséről. Lesz miről beszélni! 1949-ben 903 olvasó látogatta a könyvtárat, most pedig már majdnem 5000. Az olvasóankéttra meghívták Pióker Ignác elvtársat is, aki a kerület képviselőjelöltje. Az újpesti olvasók közül aki még nem ismeri, hadd ismerje meg személyesen is azt az elvtársat, akire nemcsak a kerülete, de az egész ország büszke. Gyárakban, lakóterületeken is rendeznek ankétokat. Ebben sokat segítenek a kerületben tanuló 5 hónapos könyvtárosiskola hallgatói. A növendékek felolvasásokat, diavetítéseket vállaltak. Ezekkel színesítik a lakóterületeken tartott választási kisgyűléseket.

Dr. Szántó Lászlóné, a könyvtár vezetője beszámolt a legfontosabból is: a 28-as fiók népnevelő munkájáról. A

könyvtárosok hosszasan elbeszélgettek az olvasókkal. Nemcsak a könyvek kerülnek szóba, hanem sok minden egyéb is. Egy-egy ilyen beszélgetés nyomán egész kis életregény bontakozik ki. Olyan regény, amely rendszerint szomorúan kezdődik, de a folytatása egyre derűsebb, egyre szebb lesz és színre

valamennyinél el lehetne mondani a második kötet tartalmát is, amit még nem írt meg az élet...

Igy dolgozik a Szabó Ervin Könyvtár 28-as fiókjá, munkájának minden részét a legfontosabb kérdés, a választások szolgálatába állítva.

HALASI MARIA

A SOMOGYSZILI NÉPKÖNYVTÁR A VÁLASZTÁSI HARCBAN

Prebanics Katalin

Somogyszil Somogy megye keleti részén 2000 lelket számláló község. Valamikor a neve is Somogyszél volt. A felszabadulásig a föld nagyrésze két Hunyadi grófé volt, illetve különféle bankoké. Hunyadi még a harmincas években parcellázott 2000 holdat, a falu dolgozói azonban csak bankkölcsönök útján tudtak vásárolni kevés földet és az egész falu eladósodott. A helyi bankfiókban 526 000 pengő adósság terhelte a dolgozókat. A felszabadulás után természetesen Somogyszilben is gyökeresen megváltozott a helyzet. A község az ötéves terv számos juttatása közt népkönyvtárat is kapott. 1950-ben 120 kötettel és 18 olvasóval indult a könyvtári munka, de néhány lelkes ember szívós munkával elérte, hogy a könyvtár ma már a község kultúréletének központja. A könyvtárnak 316 beiratkozott olvasója havonta 4–500 kötet könyvet olvas, 1953 I. negyedévében 1500 könyv fordult meg az olvasók kezében. A népkönyvtáros Prebanics Ferenc tsz-tag 17 éves leánya, Katalin lelkes munkával igyekszik a könyvtár színvonalát emelni. Választási sarkot rendezett be, középen Rákosi elvtárs fényképével. A kiállított könyvek és füzetek arra figyelmeztetnek, hogy mit olvasson a népmvelő. Táblák tájé-

koztatják a látogatókat ötéves tervünk országos eredményeiről és arról, hogy a község kisvasutat, új autóbusszgarázst, új gyógyszerárat, postaépületet, napközi otthonos óvodát, hangos híradót, népkönyvtárat kapott. »A jövő mérnökei, orvosai és tudósai« c. táblán bemutatja annak a 28 somogyszili munkás- és parasztfiúnak és leánynak a fényképét, akik közül ma 22 középiskolában, 6 egyetemen és főiskolán tanul, köztük Tobak István tsz-tag fia a Szovjetunióban ismeri meg a világ leghaladóbb orvostudományát. A napi sajtó-táblán piros színórral keretezte be a könyvtáros a *Szabad Nép* és a *Somogyi Néplap* választással foglalkozó cikkeit. Választási albumot is készített, amelybe a könyvtárban a választás ideje alatt megforduló dolgozók beírják nevüket. Külön részt nyitott az először választó ifjú szavazóknak.

Prebanics Katalin választási versenyre hívta ki az igali, göllei, somodori, felsőmocsoládi és mernyei könyvtárosokat. A versenykihívás szövege a következő: »En Prebanics Katalin, a somogyszili Petőfi Népkönyvtár könyvtárosa, kihívom a könyvtáros elvtársakat választási versenyre. A kihívás pontjai: Vállalom, hogy májusban a választás tiszteletére olvasóim számát harminccal növelem. Vállalom, hogy májusban a kölcsönzés az áprilisi havi kölcsönzést túlhaladja. Vállalom, hogy a választási sarkot legszebben és leghatásosabban készítem el. Vállalom, hogy a jelentéseket a Megyei Könyvtárhoz határidőre mindig beküldöm. Vállalom, hogy a választási héten minden d. u. 14 órától 21 óráig kölcsönzési időt tartok.« A felhíváshoz még aznap két népkönyvtáros csatlakozott. A könyvtárnak egyre több olyan olvasója van, aki a múltban nem olvashatót, a könyvtáros a hangos híradóban hívja fel figyelmüket az újonnan érkezett könyvekre. Öregek és fiatalok egyaránt lelkes olvasói a könyvtárnak. A községi tanács már világosan látja, hogy a könyvtár saját munkájának megjavítását segíti. A könyvtár a pártszervezet támogatásával új szekrényt kapott és december 21-re a falu legfogalmasabb pontján új helyiségbe költözhetett. A Tanács a választás tiszteletére rendbehozhatja a könyvtár külsejét is, annak jeléül, hogy nálunk a művelődés az egész dolgozó nép ügye.

BANKI GYULA

a kaposvári Megyei Könyvtár munkatársa